

15
i ke verkar i tid och rum på annat sätt,
än genom organer, eller att själsverksamheten
alltid molparas af organ-verksamhet.

Anm. "Kan detta också medges i all andeng verk-
samhet, äfven den öfverfönliga?" D-b-

Svar. Medges måtte det, såvida man vill vara
consequent; i ke blott den onde anden verkar
i menniskan igenom organer, och därför bör
han så gärna i kött och blod, utan äfven
den Sjelige Anden måtte utföra sitt verk
i menniskan igenom organer; därför heter
det: "jag vill toga bort stenskjertat och gifva
adert ett hjerta af kött; och Lagen som är
andelig säges (af Apostelen) "vara inskri-
ven i hjertans taflo af kött".

27 Om nu detta allt kunde bevisas, så skulle
deraf följa, att menniskan ^{medelst} ~~med~~ ~~af~~
organer, tänker medelst organer, minn om-
delst organer o. s. v.

16
Anm. 1. Förf. är i ke den förfä, som påhittat
desa påståenden. Då Plato antager kroppen
såsom själens organ, så följer redan deraf, att
själen verkar genom organer. Detta medgifning
väl äfven af nu varande Philosophen; men
de vilja i ke medgifva, att alla själsverk-
ningar, således äfven tankandet och viljandet,
ske medelst organer. Thomas Hobbes säger,
"Swarje känsla, följaktligen och, swarje
själsförvåttning, är en materiens rörelse".
(Heinroth pag 14). Är i ke detta materia-
lism? ja menar Philosophen, som merendels
är spiritualist. Men är i ke äfven det
materialism, då viljning verkan på kroppen
åstadkommer en materiens rörelse?

Anm. 2. Transmannen Laet Chanet antog
organer i hjernan för de särskilda själs-
kräfterna. (Heinroth pag 15). Christian
Thomaeus, en Tysk Fysiolog säger: "menni-
skan

14
Hon känner endast sina tankar, och hon tänker endast medelst hjernan, hvarj rörelse vid tankandet, vi kanske skulle uppståcka, om en levande människas hjerna låte under söka sig." (Heinroth fråg 18)

Ann. 3. Hvad Thomases endast gissningsvis formodade, synes vara bekräftadt af följande iakttagelse: "Doctor Pierquin anför en händelse med ett fruntimmer i ett af Hospitälerna i Montpellier, som hon själv fött. En del af hennes hufvudskäl war borttagen, och då hon låg i en sömn utan drömmar, syntes hjernan orörlig: men så snart hon drömde, kom den i rörelse och lyfthet vilja svälla ut ur hufvudskålen. Ännu starkare skedd detta, då hon drömde om sig själv, att hon var leflig och munter och i den starkaste rörelse kom hjernan när hon var vaken: i sömnerhet då hon

15
tänkte lifligt eller war inbegripen i ett höfligt samtal. Dylika händelser omtalas äfven af Aylmer, Cooper och Blumenbach. (Com. be. pag 67)

28 Philosophen påstår väl, att förnufts själen verkar utan verktyg; men bevisen för detta påstående äro ike öfvertygande. Påståendet är således en hypotes. Vårt påstående, att själens verksamhet i tid och rum, är i alla hänseenden förmedlad af organernas verksamhet, kan väl ike apodictice bevisas; men har så många Fysiologiska sannolikheter för sig, att vi kunna taga denna satts till premiss för några viktiga slutsatser, som deraf kunna göras. Det skall framdeles visa sig i hvad mån dessa slutsatser öfverensstamma med Lutherska lärobegreppet, hvilket i Philosophisk lärä om själen helt och hållet misskänneg.

29. Om vi till en början antaga, att en klar åskådning icke är orsaken till en skarp syn och hörförmåga, utan att syn och hörfel organerna själva är orsaken till den klara åskådningen, så måste ett dylikt förhållande afven äga rum i affunde på de inre sinnena, nemligen ett godt minne har sin grund uti minnesorganernas goda beskaffenhet, ett godt förstånd har sin grund uti förståndets organets goda beskaffenhet, ett godt hjerta har sin grund uti det fysiska hjertats goda beskaffenhet, på samma sätt som synsinnet har sin grund uti ögat, hörfelsinnet uti örat, icke tvärtom.

Anm. "Har icke själen förmåga att se, hwilken är grund att ögat kan ministrera? Hwarför ser då den dödas öga intet?" D - b -

Svar: Om ditt öga är enfalldigt, så är hela kroppen lys; men är ditt öga argt, så warder den hela kropp mörk. Det är således kroppen som emottager intrycket af det naturliga ljuset, liksom själen ser det andeliga ljuset.

30. Philosophen antager organer för de yttre sinnena; men för de inre sinnena finnas, enligt filosofiska åsikter, inga organer. Men om det finns organer för de yttre sinnena, hwarför skulle de inre sinnena sakna organer?

Anm. 1. Äldre Fysiologer kallade alla objektiva själsförmågenheter, således afven minne och förstånd, för inre sinnen; men de argatte skarptänkare, vilja endast kalla det theoretiska förnuftet, för inre sinne. Men då de tillägga förnuftet, icke allenast receptivitet, utan afven spontaneitet, princip, själfverksamhet, så är det inconsequent, att kalla förnuftet för sinne, emedan sinne endast äger receptivitet, icke spontaneitet. I vår skola länge fram wisa, att spontaneiteten, icke tillkommer de objektiva själsförmågenheterna, utan de subjektiva.

Anm. 2. Med objektiva själsförmågenheter menas här, minne, förstånd, förnuft, vilja, inbillningskraft, hwilka alla hafwa sina organer uti den objektiva delen af hjernan. Med subjektiva själsförmågenheter menas, hjertat eller passionerna.

Ann. 3. Petrelli säger S. 95. Det inre sinnet är för-
mågan att förnimma det som förmög och föregår
inom vår egen själ; men något organ för detta
inre sinne, antar han icke. Henrich antas dock,
att känslorna äro förmedlade genom organer;
men Philosophen antar icke det en gång.

31. Då de flesta läkare antaga, att själen icke
verkar i tid och rum på annat sätt än ge-
nom organer, så måtte de äfven komma till
helt andra resultat i Psychologin, än phi-
losoferna, som antaga att förnufts-jälen verkar
utan kroppsliga verktyg.

31. Man bör närmare undersöka skilnaden emel-
lan läkarnas och Philosophernas Psychologi-
ska åsikter, för att sedan anställa en jämfö-
relse emellan de olika åsikterna.

C. De Philosophiska grundfätsförmåerna i Psycho- login.

35. Då Philosophen icke känner sammanhanget
emellan själsförmögenheterna, och deras respec-
tiva organer, så gör han en flutkast derute
ifrån själsförmögenheterna, till själen själf.

29
Han förefaller sig, att förnufts-jälen verkar utan kropp-
liga verktyg. (Petrelli)

34. Philosophen gör flutkast en flutkast ifrån verkan
till orsak; men flutkasten är icke medelbar, utan
omedelbar: han går förbi mellanfätsförmåerna.

35. Emedan allt som människan förnimmar, af för-
ståndet hänföres till något, som i sig innehåller
grunden till fenomenet, så söker Philosophen grun-
den till alla sina själsförmögenheter uti ett föreb-
jekt, hvilket han kallar förnufts-jälen.

36. Men innan människan började hänföra allt hvad
hon inom sig förnimmar till något, som innehåller
orsaken och grunden till det förnimbara, hade
hon hänfört allt hvad hon med sina utvärtas-
sen kunde förnimma, till något väsende, hvil-
ket trots innehålla orsaken och grunden till det
yttre förnimbara fenomenet.

37. Begreppet väsende (Essentia) tillhör ursprung-
ligen materien. Förståndet som vill begripa
grunden till all ting, har till begreppet väsende
bisogat tvänne metafysiska bestämningar, nem-
ligen: existentia och substantia; hvaraf sub-
stantia utgjorde själva grundämnet (ett che-
miskt

27
mjukt begrepp): essentia betecknade tingens inre, för
sinne omärkbara egenskaper, och existentia, tin-
gens yttre, för sinne omärkbara egenskaper eller
tingens förmåga att verka och emottaga verkan
Anm!! Essentia, tingens inre, existentia deras yttre
varander. D-b

38. När man nu öfverflyttar begreppet väsende
från själen, så får själen ike mindre än trenne
grundbestämningar gemensamt med Kroppen, nem-
ligen essentia, existentia och substantia.

39. Philosophen säger väl, att själen är ett "ensimplex
plex", i. e. väsende som ike består af några delar,
men dermed blir själen ännu ike någon mot-
sats mot Kroppen, så länge som de tre grund-
bestämningarna äro gemensamma ^{för} både Kropp
och Jäle.

40. Dessutom har Heinroth anmärkt, att ehuru
 själen ike är sammansatt af några fysiska
delar, är hon likväl ike enkel, som en mathe-
matisk punkt, utan sammansatt af onethäp-
fiska delar, själsförmögenheter.

Anm. 1. De äldre Scholastiska Theologerna hafva
passfall, att Guds Egenskaper äro desamma
som Gud själf; och det samma kunde

28
äfwen sägas om själen, att själen egenskaper, själs-
förmögenheterna, äro desamma som själen själf.
Anm. 2. "Männ och Kroppens Krafter och Kroppen
äro synonyma? an en död!!". D-b

Svar. En död Kropps Krafter eller egenskaper, äro det-
 samma som Kroppen själf, såvida man antager, att
egenskaperna utgöra själfva väsendet; så äro och
den lifvande Kroppens Krafter desamma som Kropp-
pen själf, ifall man antager eller spepponerar, att
krafterna eller egenskaperna utgöra själfva vä-
sendet; men en annan fråga blir det, om det i
onethäpvisket äffvande är rätt, att säga; tingens
egenskaper äro desamma som tingens väsende.

41. Skall själen vara en motsats till Kroppen, så
borde den ike hafva några egenskaper gemensamt
med Kroppen. Är numligen Kroppen väsende, så
borde ike själen vara väsende, är Kroppen sub-
stans, så borde ike själen vara substans, utan
accidens.

Anm!! I äffvande på grundämnet och väsendet äro
väl ända Kropp och Jäle motsatta. D-b
Svar. Rena motsatser äro de ike, så länge som
de hafva gemensamma egenskaper.

42. De metafysiska bestämningarna, essentia, exi-
stentia, substantia, tillägnade både kropp och själ,
hafwa ättadkommit mycken förargelse uti Antro-
pologin och Theologin, hwarjett enslemplet, ehuru
superfient det än förponerades, wara, likwäl uti
själens förhållande till kroppen, i de tre grupe-
rernas embeides förhållande, samt i de båda na-
turerna i Christo, blef så groft som grästenar,
af hwilka det kemiska begreppet essentia är
abstraheradt.

43. Annu will icke Philosophen öfvergifwa sina metafysiska
bestämningar i affrende på själen. Petrelli
säger wäl icke uttryckligen, att både kropp och
själ äga substantialitet; men då han uttryckligen
tillägger själen substantialitet, har han icke
uttryckligen främtaget kroppen denna egen-
skap: han säger nemligen i 92 §. i den kropp-
liga naturen prägar materien, det rumfyllda
massan, kallas substrat, standom afwen substant!

44. Men det är af högsta wigt, att närmare
bestämma dessa grundbegrepp: ty eger både
kropp och själ substantialitet, så kan en

27
"Pan pneumatismus" (själens allstädes närvaro) icke
undvikas. Antingen måtte själen äga substantialitet,
och kroppen vara accidens; eller också måtte kroppen
vara substans och själen accidens, emedan tvänne
sjelfständiga och hwarandra motfatta wäsende,
ehuru icke af lika dignitet, dock likwäl i det för-
hållande, att ingendera är den andra fullkomligen
underordnad, icke kunna substansera jemte hwarandra
eller utgöra ett enda lifwande wäsende, såsom man-
niskan är. Kroppens och själen verksamhet
sammanflyta till en enda kraftyttring: resul-
tatet af bådas verksamhet är blott ett; bå-
das samfatta och likwäl emfamniga verk-
samheter, måtte i hwilwa grunden hafwa en
och samma verksamhets-princip. Men ega
både kropp och själ substantialitet, så kan
icke principen för deras verksamhet wara
blott en.

45. Men Petrelli går som rätt långt i det gro-
t omkring de äldre psykologernas försök
att bestämma själen och kroppens embei-
des förhållande. Han auctar blott, att de

28
existera och verka jemte hvarandra; men han visar in-
gentledes grundvilkor för bådas samfatta existens. Der-
för kunna ike heller inkonsequenser under deductio
nerv undvikas. På ena stället menar han, att
själen är en enda grundkraft, på andra stället är
han oviss om ike själen består af tre särskildas
väsenden (?) (S. 8. 100. 101.) På ena stället är själen
en enda odelbar ande, som verkar öfverallt i krop-
pen, på andra stället faller själens verksamhet
blott inom en viss sfer: på ena stället är
själen nästan allsmäktig öfver kroppen, men på
andra stället är kroppen nästan allräddande
öfver själen.

Anm. Förhållandet emellan kropp och själ förvexlas
ofta med förhållandet emellan organiskt lif och
nervlif; men kropp och ande står likväl uti
ett helt annat förhållande till hvarandra,
än organiskt lif och nervlif. Kroppen står
oremligen under inflytande af fysiska
krafter, hvilka alltid äro likformigt och
jemt verkande, till ex. tyngdkraften. Ett för-
hållande emellan kropp och ande,
skulle således vara detsamma som ett

29
förhållande emellan de fysiska krafterna å ena sidan
och lifskraften å andra sidan. Men förhållandet emel-
lan det organiska lifvet och nervlifvet, är mångt-
helt annat, än förhållandet emellan kropp och
själ.

46. Dessa motsägelser hade kunnat undvikas, om Pe-
telli förf. hade bestämt grundvilkor för själens
och kroppens inbördes förhållanden. Utli dessa
grundvilkor måtte utan tvifvel några metafy-
siska bestämningar ingå, rörande själens och
kroppens Substantialitet. Kunna ike dessa
grundbegrepp i metafysiken bestämmas och be-
gränsas, så kan hvarandra bonde göra sig en
psykologi, hvilken är lika fanni bondens lff,
som skarpitänkarens i hans sfer.

47. Utli den Heliga Skrift omtalas endast tre
lifformer, nemligen "Psyché" och "Pneuma"; men
nu får man höra, att Philosophen har tre
lif, nemligen 1: det organiska eller vegetativa
lifvet. 2: det animaliska eller Psychiska lifvet.
3: fornufts lifvet eller den fornuftiga själen;
men Philos. vet ~~inte~~ ike om dessa tre
27

lif utgöra ett enda väsende, eller om de utgöra tre
färfärdiga väsenden. (Petrelli S. 100)

Anmärk: "Leve" eller "Kardia" har Skriften ofta bru-
dewid næphsch eller Psyche: Kunde ej "Leve"
tydas som den animala principen? D. b.
Svar. Sålänge terminologin är så obestämd i
bland Psychologerna, att man ikke vet hvad
eller hwelket förämål hwarje term skall be-
teckna, så kan man ikke bestämma om He-
breiska ordet "Leve" skall swara mot Grekiska
ordet "Psyche": liksom det wet man ikke be-
stämt, om Hebreiska ordet "næphsch" swarar
mot grekiska ordet "Pneuma". Afse i
Swenskan förekommer ofta Hjerta i stället för
Hjäl: den ena säger: Hjertats Kärlor, och den
andra säger: Hjärtans Kärlor; den ena säger:
jag känner i mitt Hjerta, och liksom är
Hjäl och Hjerta väsentligen skilda, såwida
med Hjäl warligen menas nervlifvet

48 Den filosofiska läran om själen är led-
nisk; ty redan de gamla Grekiska Philoso-
ferna talade om Psyche, Pneuma och

^{hur skall jag säga mig ordet när den}
Nus. Men (hwarifrån har Philosophen fått den
den förnufts själen? som hwarken Läkaren eller
Skriften känner till. Jag är nästan rädd, att för-
nufts själen existerar endast i Philosophens inbill-
ning. Petrelli gör en bestämning emellan de tre
lifformerna, wäthjäl, (det vegetativa lifvet), djuerhjel,
(det animaliska eller psykiska lifvet) och förnufts
hjel: han behandlar dem alltså som sådana
lifformer; men säger ändå i S. 100: "tydligt ta-
lar vårt medvetande för sinnenhetens och
förnufts själen enhet: vi wete med oss, att
det jag som sinnenligt förnimmar, ikke är annat
jag, än det som tänker". Hvad är det då värdt,
att skilda förnufts själen från den sinnenliga lifsform-
men, när själfva medvetandet tillkännager,
att de äro en och samma lifsform.
49. För Philosophen, som kan ge sig djupulen i wäld,
att han är närmast wär Herre i skarpsinnighet,
sinnenhet och dygd, för honom kan det wara det-
samma, om han har en eller tio själar att
swara för, han kan trotsa satan, att han ikke
skall besitta en enda af de tre själarne, som han
skapat sig i sin höghet. Men den oförfärdige

52
som tror och känner, att han ike kan swara för
en, mycket mindre för tre själar, för honom är
det nödvändigt att weta, hwilken af de tre
själarna, det egentligen är, som är återloft af
Guds för, eller hwilken af dessa tre själar för-
soningen egentligen angår. Philosophen mener
förmodligen, att försoningen angår förnufts själen;
men om den saken ha wi ännu mycket otaladt

50. Philosophens lära om själen är opätellig, of-
terrätellig samt strida emot Bibel författa
rens afgifter.

D. Läkarens Psychologiska afgifter.

51. Läkarna hafwa blifwit beskyllde för materia-
lism, emedan de ike wolat erkänna twenne prin-
ciper för människans verksamhet. De hafwa
betraktat människan såsom ett, ike två lefwande
de wäsenden: de hafwa således ike kunnat
skilja människan i två, af hwarandra obero-
ende substanser.

Anm. Då Philosopherna antagit både Kroppens
och själen substansialitet, så följer deraf
bestämt, att människan består af twenne
lefwande wäsenden, hwilket later nog

54
absjurt och stölcande för det allmänna funder-
området. Då nemligen kroppen, med sitt från själen skildra
lif, är "ett lefwande wäsende" och själen med sitt lif,
är "det andra lefwande wäsendet", så kan man omöjligt göra
någon annan stälfatt, än den, att människan består
af twenne lefwande wäsenden, nemligen, den lefwande
kroppen och den lefwande själen. Skulle nu afwen
den grundfatten göra sig gällande, att människan har
tvenne lif, med en lifs princip för hwarandra, hwil-
ka till och med kunna vara tre särskilda wäsen-
den (Petrelli) så kommer människan att bestå af tvenne
lefwande wäsenden, nemligen: waxt själen, djurs själen och
förnufts själen. Men den enfallige, som domer om
lifvet efter hwad han känner, tycker att människan
är ett lefwande wäsende.

52. Mot Philosophernas härklyfverier och spottful-
digheter är det ike så lätt att försvara de Läkare
för materialism, hwilka gjort kroppen till hel-
stens och själen till aggidens, ehuru detta wifes-
ligen är mått oförenstämmande med det allmänna
folkomedömet som är grundadt på känsla.

53. Man tycker nemligen, när man blott rådfrågar
känslan, att Kroppen är en quantitet, hwartill

lifvet kan hänföras som kvalitét. Derpå grunder sig det allmänna folkdomömet, att "lifvet sitter i Kropp"; men Philosophen menar att "Kroppen sitter i lifvet" (Petrelli S. 105)

54 Men de Läkare, som göra Själens till fötstans och Kropp. ren till accidens, kunna wist icke beskyllas för materialism. De utgå från den grundsatzen, att materien är ett "ens contingens", någonlång som kan vara och icke vara, och som icke nöd. wändigt måtte vara; emedan det icke innehåller grunden till sin existens uti sig sjelft. I för. hållande till Gud, som är det absoluta warat, kan materien icke vara substans, utan accidens, emedan materien har sin grund uti något, som icke är materien sjelf.

55. Heemroth betraktar de i naturen verkande de krafter som substans, och på denna grund antager han, att Själens har substans. tialitet, emedan Själens är den uti Kroppen verkande kraften. Har menas naturligt. vis med Själ förnämligast det organiska lifwet, hwarforutan Kroppen icke kan existera såsom lewande wäsende.

56. Ehuru således Läkarna icke komma öfverens uti de metafysiska bestämningarne rörande Kroppens och Själens substansialitet, så öfverensstämma de likwäl deruti, att menniskan icke har mera än tvänne lifsformer, nemligen "wastjälens" som öfwen kallas det organiska eller vegetativa lifwet, och "nervlifwet", som öfwen kallas det djureiska, animaliska, Psychiska och forstetiska lifwet. Detta stämmer närmast öfverens med de rent christliga äfingerna.

Anm. 1. Uti Nya Testamentet förkomma blott tvänne lifsformer, nemligen "psyche" och "pneuma", af hwilka psyche närmast motsvarar wårt nu warande organiska eller vegetativa lif, hwaremot pneuma svarar mot nervlifwet: pneuma betyde den odödlige anden. Det heter hos alla fyra Ewangelisterna om Frälsarens död: Eboke to pneuma. Likwäl woro icke psyche och pneuma alldeles bestämda i folkets föreställning. Uti Apottlagerningarnes 20: 10. förkommer psyche i stället för pneuma.

Anm. 2. I anseende till den obestämda termins.

46
login måtte vi fatta inom parentesen de Latinska och Grekiska termerna. Egentligen hoi det animaliska lifvet ike till nervlifvet, emedan den som först hittade på denna term, fette det animaliska lifvet i lefvern. (Dissect) Det psykiska lifvet borde ike heller hänföras till nervlifvet, såvida psyche betecknar det organiska lifvet. Endast det Sensitiva lifvet borde vara synonymt med nervlifvet.

E. Obildade Nationers omdöme om Själen

57. De känslösa Philosopherna döma om Själen efter hvad de tänka, men kunna ike riktigt ense om Själens egenskaper. Säkarna döma efter hvad de se i människokroppen; men kunna ändå ike riktigt ense om Själens rätta beskaffenhet.

58. Men den ofalldeige dömer om Själen efter hvad han känner. Männe ike känslan vara lika saker Kunskapskälla, som förståndet och förnuftet, i synnerhet i sådana saker, som ike kunna fattas af förståndet eller förnuftet & Hvad människan känner inom sig själf,

47
det hvar hvarken förståndet eller förnuftet själva bost eller göra till logn.

59. Hebræernas "Nischmath, Chajim" och "nephelch" betyckne ursprungligen den lifsluft, som människan andas; men Hebræerne kunde lika litet som andra obildade nationer föreställa sig att luften är ett väsende.

Anm. Dessa ord hvarmed Själen betecknades, togos väl i första betydelsen att betyda lifsluft (Chajim) dock själwa lifvet; men att "nischmath" med tiden fattades såsom betydande Själen, synes bland annat af Ordf. b. 20. 27, som handlar om andligt ljud. D. 6.

60. Utel Constructionen sätet "nischmath Chajim," är nischmath prædikat och Chajim subjekt. Chajim var således det väsentliga eller substansen, men nischmath var accidens, ett vilkor för lifvets existens.

Anm. "Nischmath är, såsom status constructus, enligt min åsigt, substansen, som af Chajim förtydligas, så att den ursprungliga bemärkelsen af dessa ord vore, "fläkten lifvets." (respiratio animarum). Båda orden tagas eljest mer synonymt; men sammantallde synes mig Chajim vara vilkor,

och nephomath uttrycket deraf." D-6-
 61. Nephosech översättes vanligen med Själ; men
 då öfven detta ord i Hebriskan kan hänföras
 till respirations organerna, så är det osäkert om
nephosech i Hebræernas författning motsvarar
 det begrepp, som Philosophen gör sig om Själen.
 Anm." Detta nephosech betyder väl ursprungligen
 släkt. Jobs 41. 13. och driftes djurlif (psyche)
 som uttrar sin tillvaro genom respiration (andedrägt)
 1 Moß B. 35-11 3 M. 6. 17:11. Men. att nephosech
 och betydde hos Hebræerna den förnuftiga
 själen (Känslornas och begjersernas fäste) synes
 af flere ställen i Skriften 1 M. B. 34. 3 (Kärlek)
 Ps. 42-3. (Långtan) Ps. 14-3. (Andakt) 1 Sam.
 20. 4. (Tanker) Kel. V. 5. 20. (Männe)" D-6-

62. Om Hebræerna hade medvetande af trenne
 lifsformer, så voro de likväl på helt annat
 sätt begränsade, än Philosophens trenne lif.
 De flesta själsförmögenheter, som Philoso-
 phen hänför till förnufts lifvet, hänföras
 des af Hebræerna till hjertat, till oc-
 tankarna (af hjertat utgå onda tankar)

Hebræerna såsom känslofulla, grundade sitt omdöme
 om lifvet på känslan: de betraktade det orga-
 niska lifvet såsom grund för det finsteva. Men-
 niskosläktets största psykolog, låter öfven tankarna
 utgå ifrån hjertat; hvaraf man kan förnimma,
 att Bibel-författarens kunskap om Själen, icke
 är öfverensstämmande med Philosophernas.

Anm." Denna I. vill jag ej ovillkorligt bestrida; helt
 Hebræernas nephosech och leu synes liktydiga
 deri, att de båda uttrycka hjertat såsom själs kraf-
 ternas centrum, hwilket och Trälfaren antyder.
 Men då hjertat utdrifver tankar, mäns detta
 kullslår satsen af Plato, "qui rationem in
 capite sicut in arce profuit". Då man här
 emot sätter hjertat i bröstet, som nu auctor
 vill ha till residens-stad och kasera huf-
 vudet, hwilket väl för Philosophen blir där
 hursmåsigt, helt Philosophen vill ha allt i
 hufvudet först för att derifrån sänka
 till hjertat, såsom maten från mun i ma-
 gen." D-6-

63 Grekernas trenne lifsformer "Psyche".